З ДНЁМ ПЕРАМОГІ, ТАВАРЫШЫ!

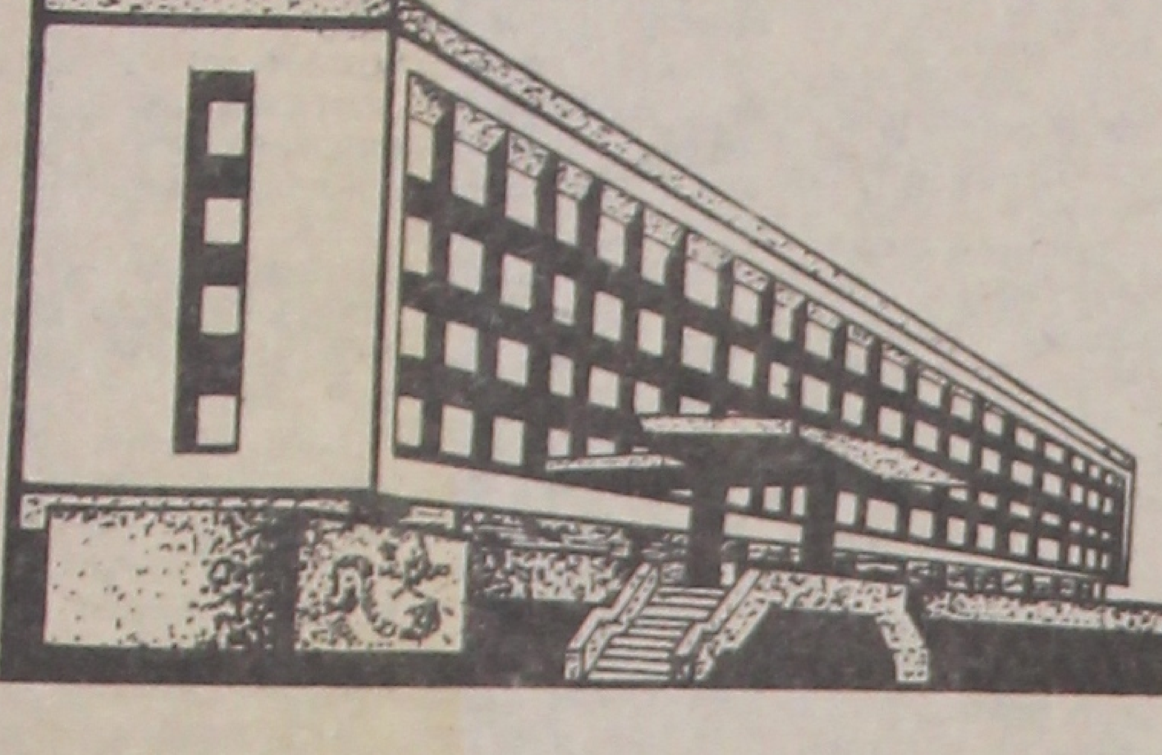

Гомельскі ўніверсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 16 (803) | Аўторак, 7 мая 1991 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 3 кап.

9 МАЯ 1945 года — дзень нашай Перамогі, дзень усенароднага гонару і ўсенароднага смутку. Дзень заканчэння страшэннай, бязмерна жорсткай вайны. У гэтай навязанай Савецкаму Саюзу германскім фашызмам вайне вырашаліся лёсы першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы, сусветнай цывілізацыі.

Савецкі народ і яго доблесныя Узброеныя Сілы нанеслі сакрушальнае паражэнне фашысцкай Германіі, адстаялі ў жорсткай барацьбе з агрэсарам свабоду і незалежнасць сваёй Айчыны, прынеслі вызваленне народам Еўропы.

Перамога ў вайне была заваявана мужнасцю, баявым майстэрствам і гераізмам савецкіх воінаў на палях бітваў, самаадданай барацьбой партызанаў і падпольшчыкаў за лініяй фронту, штодзённым працоўным подзвігам работнікаў тылу, з'яднанымі намаганнямі антыгітлераўскай кааліцыі і антыфашысцкага руху. Радзіма-маці ніколі не забудзе патрыятычных адзяйсненняў савецкіх людзей, якія вынеслі на сваіх плячах суровае выпрабаванне вайны.

У гады Вялікай Айчыннай вайны былі памнажаны гераічныя традыцыі Савецкіх Узброеных Сіл. У адзінаборстве з іх моцным і каварным праціўнікам яны пераканаўча даказалі бясспрэчную перавагу айчыннай зброі, савецкага ваеннага мастацтва, паказалі свету ўзоры воінскай доблесці, самаадданасці і гуманізму.

Вялікія ахвяры прынесены намі ў імя свабоды і незалежнасці нашай Радзімы. Толькі Савецкія Узброеныя Сілы страцілі ў гады Вялікай Айчыннай вайны (у тым ліку і ў кампаніі на Далёкім Усходзе супраць імперыялістычнай Японіі ў 1945 годзе) забітымі, прапаўшымі без вестак, папаўшымі ў палон і не вярнуўшыміся з яго, якія памерлі ад ран, захворванняў, ад няшчасных выпадкаў, 8 мільёнаў 668 тыс. 400 чалавек.

Самыя цёплыя, шчырыя віншаванні са святам — Днём Перамогі — мы адрасуем 44 былым франтавікам, падпольшчыкам, партызанам, якія стаяць на ўліку ва універсітэцкай ветэранскай арганізацыі. Мы схіляем галовы перад іх гераізмам, мужнасцю, якія яны праявілі ў суровыя гады Вялікай Айчыннай вайны, і жадаем ім здароўя, асабістага шчасця яшчэ на доўгія гады.

Сёння ветэраны і прадстаўнікі факультэтаў універсітэта ўскладуць у студэнцкім парку універсітэта вянкі і кветкі да брацкай магілы загінуўшых воінаў і падпольшчыкаў. Для гэтага неабходна сабрацца ў 16.30 каля першага корпуса ГДУ. А вечарам у памяшканні студэнцкай сталовай будзе праводзіцца святочны «Агеньчык», на які запрошаны ўсе ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, якія працуюць ва універсітэце, і хто знаходзіцца на заслужаным адпачынку.

100 РУБЛЁЎ У СУТКІ

Такім можа быць ваш заробак, калі вы будзеце супрацоўнічаць з Камерцыйным навукова-вытворчым студэнцкім прадпрыемствам «Арктур».

Як зарабіць такія грошы без урону для вучобы?

Для гэтага вам патрэбна ўмець: прыбіраць кватэру, вымыць акно, пасядзець з дзіцём, фарбаваць, уставіць замок, клеіць абоі, абабіць дзверы, адрамантаваць выключацель, павесіць люстру, паяць, тачыць.

Не ўпусціце свой шанц! Мы чакаем вас ў п. 1-15, галоўны корпус.

ПАТРЭБНЫ СТУДЭНЦКАМУ КАФЭ

У студэнцкае кафэ універсітэта, якое адкрыецца ў пачатку чэрвеня г. г., на пастаянную работу патрабуюцца: бухгалтар (1) — аклад 200 руб.; адміністратары (2); бармэны (2); швейцары (4); мыйшчыцы пасуды (4); афіцыянты (10); прыбіральшчыцы (2).

Заработная плата — ад 150 да 300 руб. без уліку кампенсацыі і індэксацыі.

За даведкамі звяртацца ў камітэт камсамола ГДУ (п. 1-15, тэл. 57-16-45).

Па слядах нашых выступленняў

ЛЁС АДКРЫТАГА ЛІСТА

У выключна цяжкім становішчы апынуліся на сённяшні дзень ВНУ Гомельшчыны. Прычын некалькі. Назавем асноўныя. Першая — вынікі чарнобыльскай трагедыі. Пасля яе пачаўся прыкметны адток кадраў, пераважна высокай кваліфікацыі, у экалагічна бяспечныя рэгіёны рэспублікі і краіны. Месца прапіскі змяніла амаль трэць выкладчыкаў, сярод якіх значны працэнт займаюць доктары і найбольш здольныя кандыдаты навук. У данай сітуацыі вартай ім замены падабраць практычна немагчыма. У прафесарска-выкладчыцкім корпусе вышэйшай школы вобласці ўзнікае ўсё больш вакансій. А пры знявечаным арганізме любой ВНУ рыхтаваць спецыялістаў, якія б па ўсіх параметрах адпавядалі высокім сучасным патрабаванням, — надзвычай складана.

Другім штуршком для развалу вышэйшай школы, асабліва пасля, як кажуць, касмічнага павышэння розничных цэн, стала рэзкае зніжэнне жыццёвага ўзроўню работнікаў ВНУ.

Марудна і вельмі слаба паляпшаецца матэрыяльна-тэхнічная база вышэйшай школы.

Шмат сваіх праблем сёння і ў студэнцтва.

Крызісная абстаноўка, якая можа прывесці да краху і вышэйшую школу, не можа не непакоіць. Не выпадкова выкладчыкі і супрацоўнікі эканамічнага факультэта звярнуліся з адкрытым лістом (надрукаваным у нашай шматтыражцы за 19 сакавіка г. г.) да народных дэпутатаў БССР Б. П. Савіцкага, А. В. Саснова і Л. Н. Сечкі (першыя двое — старшыні пастаянных камісій, члены Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР), якія раней працавалі ў ГДУ. Мэта звароту — аказанне з боку нашых выбраннікаў вышэйшага органа ўлады хоць якой-небудзь дапамогі (не пабаюся гэтага слова) для выратавання вышэйшай школы Гомельшчыны.

У рэальнасці ж, у даным выпадку, чаканні універсітэцкіх эканамістаў аказаліся дарэмнымі. Спачатку ва універсітэт прыязджаў у недалёкім былым яго прарэктар, які і вылучыўся кандыдатам у народныя дэпутаты БССР калектывам ГДУ, Л. Н. Сечка. Мне давялося пагутарыць з ім асабіста. Леанід Нікanоравіч азнаёміў мяне з падрыхтаваным ім на імя прэм'ер-міністра рэспублікі В. Ф. Кебіча прадстаўленнем, у аснову якога леглі просьбы калектыву эканамічнага факультэта ГДУ. Аднак гэты дакумент далейшага ходу не атрымаў. Маўляў, у дзяржаўнай казне пуста, і калі кіраўнік урада рэспублікі спытае, з якіх крыніц узяць дадатковыя сродкі на вышэйшую школу, у прыватнасці, Гомельшчыны, не знойдзем на гэта адказу.

Што гэта за пазіцыя, няхай мяркуюць чытачы.

Затым універсітэт наведаў А. В. Сасноў — адзін з першых выпускнікоў эканомфака і аспірантуры кафедры эканомікі працы, дзе пэўны час працаваў выкладчыкам, дацэнтам. Размова з ім ішла, як кажуць, па-свойску. З вялікай увагай прысутныя на сустрэчы слухалі расказ Аляксандра Віктаравіча аб рабоце парламента рэспублікі і ўзначальваемай ім камісіі па пытаннях працы і цэн, занятасці і сацыяльнай абароне насельніцтва, аб растаноўцы сіл у Вярхоўным Савеце БССР.

А. В. Сасноў стараўся быць аб'ектыўным, наконт усяго выказваў асабістыя меркаванні і прагнозы. На яго думку, у бліжэйшыя месяцы змяненняў да лепшага не адбудзецца. Наадварот, сітуацыя можа яшчэ больш абвастрыцца і накаліцца. Але ні забастоўкі, ні мітынгі ў рабочы час становішча не выправяць. Гэтага можна дасягнуць толькі на аснове ўзаемаразумення, у выніку самаадданай працы.

Калі ж гаворка закранула канкрэтнае пытанне — якая рэакцыя народных дэпутатаў БССР на адрасаваны ім адкрыты ліст, у аўдыторыі закіпелі страсці. Спрачаліся ледзь не да хрыпаты. І няма сэнсу пераказваць усё пачутае. Сутнасць сцвярджэнняў А. В. Саснова ў адным: бюджэт рэспублікі ў вялікім дэфіцыце, трашчыць па швах. Кожны толькі думае, каб больш узяць, а аддаць — як давядзецца. Таму дадатковых асігнаванняў на вышэйшую школу, акрамя прадугледжаных раней, у бліжэйшы час не прадбачыцца. Таму, як прызнаўся А. В. Сасноў, ён і адмовіўся падпісаць падрыхтаванае Л. Н. Сечкам прадстаўленне па адкрытаму лісту калектыву эканамічнага факультэта.

Што ж, там, у Вярхоўным Савеце, урадзе рэспублікі лепш бачна, наскольні абмяшчала наша агульная рэспубліканская каса. Тады як жа разумець пастанову пленума Савета УКП СССР «Аб бягучым моманце і тактыцы дзейнасці прафсаюзаў», прынятую ў красавіку, у якой пастаўлена патрабаванне на працягу года павысіць заработную плату рабочых і служачых ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі не менш чым у 1,7—2 разы?

Ул. ВАЛОГА.

18 красавіка ў парткоме адбылася сустрэча студэнцкага актыву з прадстаўнікамі рэктарата, парткома і кафедр грамадскіх навук. Разам з іншымі на ёй абмяркоўвалася пытанне аб адносінах да выкладання грамадскіх дысцыплін. А ў маі адбудзецца агульнауніверсітэцкі партыйны сход па праблемах гуманітарызацыі. Прапануемы артыкул — водгук на гэтыя падзеі.

ФІЛАСОФІЯ Ў ВНУ

ПРЫЧЫНАМІ скептычных адносін да сацыяльна-палітычных навук з'яўляюцца адсутнасць у мінулым сацыяльнага заказу на іх з боку элітарна-бюракратычных слаёў, перавага традыцыяналізму над навізной у пастаноўцы, рашэнні і растлумачэнні праблем, слабая сувязь паміж тэорыяй і практыкай. Назаву яшчэ некаторыя спецыфічныя для філасофіі прычыны, якія абумоўліваюць негатыўныя да яе адносіны. Для некаторых гэты прадмет незразумелы, уяўляецца гаварыльняй, далёкай ад надзённых жыццёвых праблем. У многіх людзей не «выветрылася» яшчэ думка, што філасофія нібыта ўяўляе сабой аўтаномнае царства розуму, не мае ўласных рэальных праблем. Не выпадкова сімвалам філосафа з XVIII ст. быў мядзведзь, які смокча ўласную лапу. Ідучая ад ідэалізму традыцыя перабольшвае значэнне аналізу тэкстаў як крыніцы і адначасова аб'екта пазнання і крытэрыя ісціны. Аўтарытэт філасофіі зніжаўся з-за вульгарных, некампетэнтных у свой час адносін да некаторых дасягненняў прыродазнаўства і тэхнікі: генетыкі, кібернетыкі і г. д. Адарванасць ад практыкі іншы раз абарочвалася ў процілеглую крайнасць, празмерную прыхільнасць да яе, утылітарызм. Таму што базай філасофскіх тэарэтычных даследаванняў і, адпаведна, выкладання, з'яўляюцца не самі па сабе адзінкавыя факты, а ўся сукупнасць культуры і грамадскай практыкі ў разрэзе светапоглядавых, культуралагічных і логіка-метадалагічных падыходаў, што выключае аднабаковасць, акасцяненне форм, дае магчымасць разумець і дзейнічаць без ілюзій і памылак.

Цяпер пад уплывам перабудовачных працэсаў, сцвярджэння новага палітычнага мыслення распрацоўваюцца праз праграмы і падручнікі, якія рыхтуюцца, новыя канцэптуальныя падыходы да сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі спецыялістаў. Яны заклікаць пераадолець элементы дагматызму і схаластыкі, адарванасць ад дасягненняў сусветнай навукі і грамадскай думкі, рэальных сацыяльных праблем. Тым самым магчымасці аб'ектыўнай арыентацыі філасофіі ўзрастуць і, як можна спадзявацца, скептычныя адносіны ў грамадства і тых, хто вывучае філасофію, будуць змяняцца ростам пазнавальнай цікавасці.

Разам з творчасцю многім грамадазнаўцам у выкладанні ўласцівы кансерватызм, традыцыяналізм у негатыўным сэнсе слова як няўменне гібка рэагаваць на абставіны і новыя веянні ў навуцы, якія дынамічна змяняюцца.

ВУЧОНАМУ і выкладчыку, які імкнецца падтрымліваць свой высокі рэйтынг, трэба быць не толькі шырока інфармаваным аб новых падыходах у тэорыі, накіраваных да пастаяннага самаўдасканалення, але і валодаць скептычна-узважаным розумам. Здаровы скепсіс засцерагае ад дагматызму, некрытычнай веры ў «чысціню» устарэўшых прынцыпаў-догм, а ўзважанасць — ад з'яўлення новых «догм навыварат». Напрыклад, раней існаваў фетыш планавага вядзення гаспадаркі, якое нібыта адвяргае стыхійнасць як натуральныя саманаладжваючыеся працэсы. Цяпер набірае сілу процілеглы фетыш, калі перабольшваецца момант самарэгулюемасці і недаацэньваецца фактар кіравання, планавасці. Ганьбаванне ў мінулым рынка абарочваецца ў меркаваннях многіх дзеячоў яго абсалютызацыяй. На занятках па філасофіі мы паказваем, што з'яўленню новых догм садзейнічае на ўзроўні грамадскага быцця недастатковая сталасць умоў для пераўтварэнняў, а ў свядомасці — падмена асаблівага ўсеагульным. Што датычыцца рынку, то ён пакуль у нашай краіне слаба развіты (г. зн., практыка як крытэрый ісціны недастатковая). Рынак, як між іншым, і дзяржаўнасць, нельга надзяляць атрыбутам усеагульнасці. Межы іх праяўлення можна ахарактарызаваць катэгорыяй асаблівага.

НА ЗАНЯТКАХ у студэнцкай аўдыторыі праводзіцца думка, што ў цэлым неабходна гарманізацыя жыцця, якая прапануе ўзаемаўплыў, узаемапранікненне адно ў другое, узаемаабагачэнне розных ліній грамадскага развіцця. Такімі выступае лінія на нястрыманы эканамічны рост, задавальненне спажывецкага рынку і звязаная з гэтым тэндэнцыя разгортвання дэмакратычнай дзяржаўнасці, а таксама патэнцыяльная тэндэнцыя росту сацыялізацыі грамадскай пабудовы як перавагі арганізаванасці над стыхійнасцю, калектыўнага над індывідуальным. Сістэмны падыход да з'яў не адмаўляе прыярытэту для канкрэтных умоў жыцця асобных накіраванняў, звенняў.

Зараз такімі з'яўляюцца для нашай краіны радыкальныя эканамічная і палітычная рэформы, якія знаходзяцца ў рэчышчы развіцця рыначнай эканомікі і дэмакратычнай дзяржаўнасці.

У мінулым многія выкладчыкі часта прапаведвалі суб'ектыўны ідэалізм як тэарэтычнае апраўданне ўказанняў, установак зверху. Адсюль вынікалі дагматызм і прыстасавальніцтва. Цяпер Дзяржадукацыя СССР рэкамендуе чытанне індывідуальных курсаў, акцэнтаванне ўвагі на аналіз асобных напрамкаў. А ці не ператворыцца выпячванне асобных бакоў (напрыклад, гісторыка-філасофскіх, гнасеалагічных, сацыяльна-філасофскіх і г. д.), выбарчае асвятленне, магчыма, нефундаментальных пытанняў, у новы варыянт суб'ектыўнага ідэалізма, ужо на ўзроўні асобнага лектара? Ці не парушыцца пры гэтым цэласнае, сістэмнае бачанне прадмета? Адыход ад цэласнасці — магчымы шлях да эклектыкі і сафістыкі.

Выйсце тут бачыцца ў тым, што неабходна арыентацыя, усе ж такі на агульную канцэпцыю, праграму па прадмету, на пэўны мінімум ведаў па ўсяму курсу. Толькі ў рамках гэтага мінімуму магчымы, у залежнасці ад вузаўскіх спецыяльнасцей, навуковых і пазнавальных прыхільнасцей саміх педагогаў, больш глыбокі аналіз асобных пытанняў. Менавіта так зрабілі на нашай кафедры: у межах адзінага курсу па філасофіі на розных факультэтах чытаюцца (або рыхтуюцца) 6—8 гадзінныя спецкурсы: логіка і метадалогія навуковага пазнання; праблема ісціны ў матэматыцы; глабальныя праблемы сучаснасці; мова і мысленне; біясацыяльная прырода чалавека; чалавек і грамадства; спорт і асоба і інш.

Прарэктарам па вучэбнай рабоце М. В. Селькіным была выказана прапанова, падтрыманая сакратаром камітэта камсамола С. Л. Дашкевічам, аб магчымасці свабоднага выбару студэнтамі лекцыйных курсаў выкладчыкаў (своеасаблівы варыянт рыначных адносін, калі выкладчыкі ўступаюць у канкурэнцыю адзін з другім за прыцягненне студэнтаў на свае заняткі). Даная прапанова натыкаецца на рад цяжкасцей для рэалізацыі. Як гэта сумясціць з профільнасцю факультэтаў, з наборам спецкурсаў, арыентаваных на факультэты? Да таго ж па вучэбных планах на факультэтах адводзіцца неаднолькавы час на вывучэнне філасофіі, іншых грамадска-гуманітарных дысцыплін. Ды і часта тэхнічна складана ажыццявіць прапанаваную акцыю, калі ВНУ размешчаны ў некалькіх будынках, калі не хапае буйных аўдыторый. Ці не прывядзе гэта да «заігрывання» выкладчыка са студэнтамі, вядомаму «апусканню» на іх узровень? Ёсць розныя па стылю катэгорыі выкладчыкаў. Умоўна гэта: а) прафесіяналы-даследчыкі, якія ў вядомай ступені грэбуюць методыкай выкладання; б) выкладчыкі-метадысты, якія ўдзяляюць менш увагі навуковай рабоце, не заўсёды знаёмыя з новымі падыходамі, але бліскучыя папулярызатары ведаў, часам устарэлых; в) своеасаблівыя выкладчыкі — «папулісты», якія выйграваюць за лік разгледжання ў «журналісцкай» манеры вострых, штомінутных праблем, але якія прайграваюць у фундаментальнасці аналізу. Можна падзяліць выкладчыкаў і па іншых групах: фармалістаў (напрыклад, якія строга назіраюць за наведваннем заняткаў і ўлічваюць гэта на экзаменах); «дэмакратаў» (якія ўпадаюць у процілеглую крайнасць); строгіх экзаменатараў, лібералаў і г. д. Студэнту цяжка будзе ва ўсім гэтым разабрацца. Выйграе своеасаблівая альтэрнатыўнасць, але прайграе плюралізм, рознаманернасць выкладання. А галоўная загана прапанаванай акцыі заключаецца ў сацыяльнай антыкамфартабельнасці (няўтульнасці). На працягу дзесяцігоддзяў развіцця нашага грамадства складваліся калектывісцкія адносіны, узаемадапамогі. Ці трэба так рэзка ставіць калег у канкурыруючае ў адносінах адзін да аднаго становішча, выклікаць магчымую недобразычлівасць, маральна-псіхалагічную напружанасць? Таму саперніцтва розумаў і талентаў можа праяўляцца, у тым ліку па рабоце, у іншых варыянтах: «адкрытых бліскучых занятках», удалых навукова-метадычных распрацоўках, цікава праведзеных з моладдзю культурных мерапрыемствах, дыспутах пры абмеркаванні на кафедрах розных праблем, арыгінальных меркаванняў у навуковых публікацыях, асабліва ў міжнародных і ўсесаюзных выданнях і г. д. Карацей кажучы, магчымы выйгрыш ад свабоднага выбару студэнтамі лектараў, які падштурхоўвае выкладчыка да большай самааддачы ў сацыяльна-псіхалагічным плане, абернецца большым пройгрышам.

ЯШЧЭ адна праблема, якая хвалюе навуковага работніка, выкладчыка і студэнта, датычыцца дазіроўкі марксізма-ленінізма. У мінулым па адносінах да яго ў нас гаспадарыла сляпая вера ў гэта вучэнне, а зараз нярэдка — нігілізм. Ад вучонага і выкладчыка патрабуецца вызваленне ад крайнасцей фанатычнай артадаксальнасці і крытыканства, правядзенне разумна — узважаных адносін да марксізма-ленінізма. Мы зыходзім з таго, што ў поглядах класікаў ёсць вечныя навуковыя каштоўнасці, гістарычна абумоўленыя часам і прасторай становішча, і ілжывыя ідэі, міфы. Сучасная тэорыя ўходзіць ад тлумачэння складанасцей свету толькі спасылкамі на Маркса, Энгельса, Леніна. Гэтыя тытаны думкі знаходзяцца ў адным радзе з такімі як Платон, Арыстоцель, Локк, Русо, Кант, Гегель, Пляханаў.

У нашым грамадстве і ў ВНУ, калі глядзець праўдзе ў вочы, ёсць неантаганістычная супярэчнасць паміж лініямі на прагматызацыю і гуманітарызацыю. Кожная з гэтых пазіцый у асобнасці непрымальная. У прагматызацыі бачны адгалоскі тэхнакратызму, пагарды агульнакультурнымі і сацыяльнымі каштоўнасцямі. У «раздутай» гуманітарызацыі ёсць элементы абстрактнага гуманізму. Кожныя паасобку «тэхнары» і гуманітарыі, недаацэньваюць значэнне адзін аднаго ў жыцці грамадства. Ва ўмовах вострай неабходнасці кансалідацыі, стабілізацыі грамадства, пераадоленне элементаў некаторай канфрантацыі паміж прадстаўнікамі названых накіраванняў становіцца актуальным.

ТАКІМ чынам, шляхі павышэння цікавасці да філасофіі ляжаць ва ўмацаванні аб'ектыўнай арыентацыі філасофскай думкі пры адначасова адноснай свабодзе ў выказванні аргументаваных уласных думак; зжыванні кансерватызму, дагматызму, як старога, артадаксальнага, так і новага, з процілеглым знакам; пераадолення суб'ектыўнага ідэалізму ў форме апалагетызацыі ўстановак зверху і на ўзроўні меркаванняў асобнага лектара; у правядзенні ліній на гібкае спалучэнне дэпалітызацыі і дэідэалагізацыі як выкараненне некрытычнасці, сляпой веры ва ўстарэлыя прынцыпы і адначасова абароны ідэалагічных і палітычных пераваг да гуманізму і дэмакратыі, да матэрыялізму, дыялектыкі ў навуцы; у захаванні павагі да тэарэтычнай спадчыны марксізма-ленінізма і ўходу ад абавязковага прытрымлівання толькі яго, нарэшце, ва ўзаемапераплячэнні і ўзаеманапаўненні прагматызацыі і гуманітарызацыі.

Хацелася б на старонках газеты пачуць думку ад студэнцтва, М. В. Селькіна, С. Л. Дашкевіча па сутнасці разглядаемых пытанняў.

У. КАЛМЫКОЎ,
доктар філасофскіх навук, прафесар, загадчык кафедры філасофіі.

У творчых калектывах

РАСЦЕ МАЙСТЭРСТВА

Хвалюючым і адказным быў канец красавіка для ўдзельнікаў харавой капэлы «Дзянніца» нашага універсітэта (кіраўнік М. А. Казлоў). Разам з іншымі творчымі калектывамі Гомельшчыны прымалі ўдзел у I абласным фестывалі акадэмічных харавых калектываў «Душы чаруючыя гукі». Сваё выкачае майстэрства, якое пастаянна шліфуецца, становіцца ўсё больш дасканалым, капэла дэманстравала на розных канцэртных пляцоўках вобласці і ніколі не ўступала па сваіму творчаму ўзроўню астатнім удзельнікам фестывалю — камернаму хору абласной філармоніі, мужчынскаму хору Гомельскага політэхнічнага інстытута і інш.

Асабліва цёпла прымалі яе выступленні на сцэне Дома настаўніка, у санаторыі «Васільеўка» (тут капэла паказала сваю поўную канцэртную праграму, якая суправаджалася пазнавальнай лекцыяй-гутаркай аб духоўнай музыцы, старажытных спевах — творчым крэда калектыву).

А 26 красавіка, у дзень 5-годдзя чарнобыльскай трагедыі, якая шчымлівым болем напаўняе сэрцы беларусаў, «Дзянніца» прыняла ўдзел у дабрачынным гала-канцэрце ў фонд дзяцей Чарнобыля.

Спецыяльна для фестывалю, а таксама для гэтай самотнай даты калектыў падрыхтаваў новыя творы — уніяцкія касцёльскія песні, харавы канцэрт «Аве Марыя» і духоўны канцэрт-плач Архангельскага «Памілуй нас, Божа!».

Т. НІКАЛАЕВА.

Наш інтэрв'ю

Старшыня прэс-цэнтра камітэта камсамола універсітэта Ірына ЖЫЛІНСКАЯ сустрэлася з загадчыкам аддзела фінансаў і ўліку камітэта камсамола ГДУ, народным дэпутатам Цэнтральнага раённага Савета народных дэпутатаў г. Гомеля Яўгенам КУЛІЦКІМ.

КАБ ПРЫНОСІЦЬ КАРЫСЦЬ СТУДЭНТУ

— Жэня, як ты ацэньваеш сітуацыю, якая склалася ў камсамольскай арганізацыі універсітэта?

— У цэлым, сітуацыя нармальная. Аб гэтым сведчыць хаця б той факт, што практычна адсутнічае выхад з камсамола. З пачатку гэтага года з камсамола выйшла сем чалавек. Пяць з іх — у сувязі з выездам за мяжу. Адзін чалавек стаў членам ВЛКСМ.

— А якія найбольш распаўсюджаныя прычыны выхаду?

— У асноўным выходзяць з фармуліроўкай: «...таму што не падзяляю поглядаў гэтай арганізацыі». Але павер, ніхто не ведае, якія «погляды» ў камсамола. А камсамол жа даўно перастаў быць дадаткам Камуністычнай партыі, яе «верным рэзервам». Каб зразумець гэта, дастаткова азнаёміцца з праграмнымі мэтамі ВЛКСМ.

— Як ты сам адносішся да тых, хто выйшаў з камсамола?

— А як можна адносіцца да чалавека, які мяняе свае думкі ад таго, куды дзьме вецер? Андрэй Макарэвіч мудра заўважыў: «Дзе ж вы раней усе былі, смелыя? Ад чаго ж вам раней не спявалася?» Так, зараз шмат развялося палітычных партый і арганізацый, якія рвуцца да ўлады і прыкрываюцца гучнымі фразамі, якія спекулююць на нашых агульных бедах. У такой абстаноўцы лёгка страціць галаву. Нагадаем нядаўнія падзеі. Практычна кожны кандыдат у дэпутаты абяцаў сканцэнтраваць сваю дзейнасць на рашэнні маладзёжных праблем. Дзе яны цяпер? Дарваліся да кармушкі і супакоіліся. А мы засталіся адзін на адзін са сваімі праблемамі. І ніхто нам не дапаможа акрамя нас саміх. Таму я не рэкамендаваў бы кідацца ад партыі да партыі, забіваючы сабе галаву каляпалітычным шалупіннем, а аб'яднаўшыся ў рамках камсамольскай арганізацыі, наваліцца на рашэнне нашых праблем, абарону нашых інтарэсаў.

— Многіх палохае назва «...Ленінскі Камуністычны...»

— Справа не ў назве. Калі глядзець праўдзе ў вочы, то саюз моладзі даўно перастаў быць ленінскім камуністычным. Колькі камсамольцаў — столькі і поглядаў. Ды і камсамол перастаў быць грамадска-палітычнай арганізацыяй. Зараз ён — арганізацыя савецкай моладзі. Спраў шмат, і для прадукцыйнай працы ёсць усе ўмовы — вопыт, матэрыяльная база і жаданне. Толькі працуй.

— Жэня, у чым ты бачыш сэнс работы камітэта камсамола універсітэта?

— Галоўнае, на мой погляд, абарона сацыяльна-эканамічных інтарэсаў студэнтаў. Яна бачыцца мне не толькі ў выглядзе матэрыяльнай дапамогі, што таксама немалаважна, але і ў магчымасці ўдзелу ў органах студэнцкага самакіравання, а калі браць на вялікаму рахунку, то і ў органах дзяржаўнай улады.

— А як ты адносішся да супрацоўніцтва камсамола з КПСС і іншымі партыямі?

— Я лічу, што камсамол павінен супрацоўнічаць з усімі партыямі, грамадска-палітычнымі і дзяржаўнымі структурамі, занятымі на справе, а не на словах рашэннем праблем моладзі.

— Гаворачы аб сацыяльна-эканамічнай абароне інтарэсаў моладзі, ты нагадаў матэрыяльную дапамогу. Што зроблена камітэтам камсамола ў гэтым плане?

— Камітэт камсамола аказаў матэрыяльную дапамогу студэнцкім сем'ям: тым, якія маюць дзяцей, і маці-адзіночкам — 150 руб., бяздзетным сем'ям — 100 руб. У агульнай складанасці на гэта было затрачана 15100 руб. Грошы пералічыў абласны камітэт камсамола згодна рашэння Гомельскага аблвыканкома. Мы таксама з'яўляемся арганізатарам і спонсарам практычна ўсіх мерапрыемстваў, якія праводзяцца ва універсітэце (Дні факультэтаў, «Ану, першакурснікі!» і г. д.). Каля 20 тыс. руб. было затрачана на аплату пуцёвак у маладзёжныя цэнтры, на базы адпачынку.

— І ўсё гэта за лік камсамольскіх узносаў?

— Не, канешне. З узносаў складваецца толькі фонд заработнай платы камсамольскіх работнікаў. Асноўныя паступленні — ад будаўнічых і гаспадарчых атрадаў, ад платных мерапрыемстваў. Спадзяемся, што і малое прадпрыемства «Арктур», заснавальнікам якога з'яўляецца камітэт камсамола універсітэта, у хуткім часе пачне даваць прыбытак.

— Падрабязней можна аб гэтым?

— Можна. 9 красавіка г. г. выканком Цэнтральнага раённага Савета народных дэпутатаў г. Гомеля зарэгістраваў камерцыйнае навукова-вытворчае студэнцкае прадпрыемства «Арктур». Прадпрыемства будзе займацца навукова-тэхнічнымі распрацоўкамі ў галіне праграмнага забеспячэння, электронікі, аказаннем розных паслуг прадпрыемствам і арганізацыям. Частка сродкаў, атрыманых ад прыбытку прадпрыемства, будзе выкарыстана на развіццё творчасці студэнтаў, арганізацыю іх адпачынку, набыццё радыё- і відэаапаратуры для студэнцкіх інтэрнатаў.

Усіх, у каго ёсць арыгінальныя ідэі і распрацоўкі ў вышэйназваных галінах, чакаем у камітэце камсамола універсітэта. Думаю, супрацоўніцтва будзе ўзаемакарысным.

— Так, я бачу, што ў камітэта камсамола ёсць магчымасці і жаданне прынесці карысць студэнтам. Поспехаў вам!

— Дзякуй. А табе, як кіраўніку прэс-цэнтра, жадаю шырэй інфармаваць студэнтаў універсітэта аб рабоце камітэта камсамола. Камсамольцы павінны бачыць нашу работу.

— Улічым гэту заўвагу.

НОВЫ ЭТАП ТЭАТРА

Звычайна, вясна для народнага студэнцкага тэатра «Люстэрка» нашага універсітэта — час асаблівы, бо творчая работа калектыву знамянуецца пастаноўкай новага спектакля. Не стаў выключэннем і сёлетні красавік. Гледачы па вартасці ацанілі творчыя здольнасці універсітэцкіх артыстаў, якія паказалі спектакль «Анекдот пра Івана Чонкіна, яго бабу Нюру і...» па матывах аповесці- анекдота У. Вайновіча «Незвычайныя прыгоды салдата Чонкіна». Чарговая прэм'ера на сцэне ГДУ прыцягнула сёлета асаблівую ўвагу гледача. І вось чаму: ва універсітэцкі тэатр прыйшоў новы рэжысёр У. В. Ушакоў, які паставіў названы спектакль. А новы кіраўнік — гэта і новыя задумы ў тэатры, цікавыя планы. Аб гэтым — гутарка нашага карэспандэнта з У. В. Ушаковым.

— Уладзімір Васільевіч! Вы прыйшлі ва універсітэцкі студэнцкі тэатр у якасці яго кіраўніка пасля таго, як паставілі ўжо некалькі спектакляў на прафесіянальнай сцэне ў розных гарадах краіны. Спрабавалі працаваць таксама з самадзейнай творчай моладдзю ў Гомелі. А што прывяло Вас менавіта ў студэнцкі тэатр?

— Па-першае, так склаліся абставіны, што мяне сюды «спратэжыравалі» ранейшы рэжысёр «Люстэрка» А. М. Бычкоў. А універсітэт выбраў яшчэ і таму, што тут высокі духоўны ўзровень, творчы патэнцыял студэнцкай моладзі, а гэта вельмі важна для той работы, якую хочацца тут праводзіць.

Раскрыю ўжо адразу і тыя грандыёзныя планы, якія намечаны—стварыць ва універсітэце тэатр-студыю, якая б рыхтавала не адзін спектакль у год, а паказвала прадстаўленні значна часцей. І не ў вялікай актавай зале, а ў камернай, разлічанай не больш чым на 50 месцаў. Думаю, гэта магчыма, таму што ў ГДУ шмат таленавітай моладзі. Прызнаюся, вельмі люблю бываць на універсітэцкіх культурных мерапрыемствах, што праводзяцца клубам «Маладосць». На іх бачу нямала такіх рабят, з якімі хацелася б папрацаваць у створаным тэатры-студыі.

Задуманае можна ажыццявіць пры ўмове наяўнасці адпаведнага памяшкання. А пакуль, на жаль, ёсць яшчэ шмат складанасцей: рэпетыцыі спектакля, напрыклад, праходзілі ў пакоі былога КІДа па вул. Савецкай 83а, а сцэну актавай залы мы змаглі выкарыстаць толькі за тыдзень да прэм'еры. Вось і мяркуйце...

— Што ёсць, на вашу думку, рэжысура (а яна ж павінна быць на высокім узроўні незалежна ад таго, прафесіянальны гэта тэатр ці самадзейны) і якія яе запаведзі?

— Скажу шчыра, вельмі не люблю слова «самадзейны» у прымяненні да таго ці іншага калектыву. Гэта ўспрымаецца як нейкая халтура. Таму аддаю перавагу назве «аматарскі». А рэжысура — гэта дапамога ў раскрыцці акцёрскага пачатку, прыродных дадзеных артыстаў, правільнае, эфектыўнае выкарыстанне ўсіх сродкаў тэатра, каб глядач, знаходзячыся на спектаклі, не расслабляўся. Эфект увагі павінен быць пастаянным. Я прыхільнік такога тэатра, каб у ім ішлі спектаклі без антракту. Такім і быў новы спектакль на універсітэцкай сцэне.

— Якое было ваша першае ўражанне пасля знаёмства з калектывам «Люстэрка?» З чаго Вы пачалі сваю работу ў ім?

— Застаў я тэатр ў такі час, калі калектыву практычна не было, бо з ранейшага саставу заставалася ўсяго некалькі чалавек. І ўсё ж не лічу, што гэта вельмі дрэнна. Нават у прафесіянальным тэатры праз 2—3 гады адбываецца змена акцёраў, а тут, калі адны заканчваюць вучобу і пакідаюць сцэны ГДУ, а іх замяняюць новыя сілы, —тым больш нармальны працэс. Пры мне ў «Люстэрка» прыйшлі, у асноўным, першакурснікі біялагічнага і філалагічнага факультэтаў. Таму для мяне вельмі важным быў пачатковы перыяд, калі рабяты пачалі пазнаваць азы, асновы акцёрскага майстэрства. Нельга сказаць, што ўсе ішло лёгка. Я прытрымліваюся таго, каб ісці ад самой прыроды чалавека, яго дадзеных і падстройваю пад гэта матэрыял твора. Так, пайшоў на адступленні ад Вайновіча, сарыентаваныя на акцёраў. Ставіў сваёй задачай дапамагчы ім не толькі выканаць волю рэжысёра, а адчуць характары герояў, адштурхнуцца ад іх і адпаведна працаваць.

— Гэта была Ваша першая рэжысёрская работа ў студэнцкім тэатры. Чаму менавіта Вайновіча Вам захацелася паставіць на сцэне?

— Гэты аўтар для мяне вельмі дарагі. Стаўлю яго на роўных з І. Ільфам і Я. Пятровым. Ён блізкі да іх па сваёй стылістыцы. Зразумела, што ў яго аповесці многае ўтрыравана. Калі прачытаў яе ўпершыню, вельмі смяяўся, а потым—жахнуўся. Хацелася пагаварыць у спектаклі аб тых гадах нашай краіны, калі народам кіравала сталінская дыктатура, адыйсці ад стэрэатыпу ў паказе ўспрыняцця вайны, пагаварыць, як да яе не былі падрыхтаваны ў нашай краіне, як спачатку не да канца ўсведамлялі ўвесь трагізм становішча, аб той загнанай сістэме, якую мы ніяк не можам змяніць. Сам зрабіў інсцэніроўку аповесці, спрабуючы паказаць спектакль так, як яго не убачу ў іншым тэатры.

Гэта работа дарагая мне яшчэ асабіста і таму, што дапамагла стварыць калектыў акцёраў, якія ігралі ў спектаклі адразу па некалькі роляў. Да тых, хто ўжо не ўпершыню на сцэне, — выканаўцы галоўнай ролі Нюры — Н. Жукавай, І. Астапенка, Э. Левіна далучыліся новыя творчыя сілы: А. Паўлаў (Чонкін), У. Гатальскі, У. Шапавалаў, С. Рэзнік, В. Ільінок, С. Рэгета, А. Клевешчанкоў і іншыя рабяты, якія прайшлі сваё першае хрышчэнне сцэнай. Няхай не судзіць надта строга іх глядач, калі яму нешта не спадабалася ў іх дэбюце. Наперадзе ж у нас — работа, работа і яшчэ раз работа...

— Поспехаў Вам!

Гутарку вяла
Т. ДУБЯК.

НА ЗДЫМКУ: сцэна са спектакля.

Фота У. Чысціна.

У РЭДАКЦЫІ УНІВЕРСІТЭЦКАЙ ГАЗЕТЫ — НОВЫ АДРАС

З 5 мая г. г. рэдакцыя шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт» размяшчаецца на новаму адрасу — галоўны корпус, п. 1-18, тэл. 57-43-21.

Чакаем нашых пастаянных пазаштатных карэспандэнтаў і новых аўтараў.

СЁННЯ — ДЗЕНЬ РАДЫЁ

27 сакавіка 1926 года на пасяджэнні прэзідыума Гомельскага губвыканкома быў прыняты акт прыёмкі Гомельскай радыёстанцыі, якая ўвайшла ў састаў акцыянернага таварыства «Радыёперадача».

Першая радыёстанцыя была магутнасцю 1,2 квт і не зусім магла задаволіць патрэбу ў радыёкропках, таму 31 сакавіка 1926 года прэзідыум губвыканкома рашае ўстанавіць, у першую чаргу, радыёпрыемнікі ў сельскіх Саветах Гомельскага і Рэчыцкага паветаў. На ўстаноўку радыёпрыёмнікаў у гэтых паветах адпускалася 20 тыс. руб. Пры гэтым, каб паскорыць устаноўку радыёпрыёмнікаў павятовым і валасным выканкомам, выдавалася адна трэцяя затрачанай сумы са сродкаў губвыканкома. Аднак устаноўленыя прыёмнікі коштам 25 рублёў не апраўдалі сябе, таму шэраг выканкомаў прапанавалі змяніць фінансаванне. У прыватнасці, старшыня Рэчыцкага павятовага выканкома Шаршнёў у дакладной запісцы на імя губвыканкома паведамляе: «Прэзідыум УІКА лічыць больш мэтазгодным правесці ўстаноўку радыёапаратаў коштам у 105 руб., каб больш ці менш даць магчымасць сельсаветам на самой справе атрымліваць карысць і хадайнічаць аб павелічэнні адпускаемай сумы ў размеры да 19 тыс. руб.».

Устаноўка радыёпрыёмнікаў праводзілася ў хатах-чытальнях пры ўмове наяўнасці 50% сабраных сродкаў насельніцтвам на радыёўстаноўку.

Перадачы па радыё вяліся на працягу 2,5—3 гадзін і не раней 20 гадзін 30 мінут, таму што з гэтага часу пачыналася падача электраэнергіі.

На радыё выступалі з лекцыямі работнікі губздрава, калегіі абаронцаў, губземупраўлення. У распараджэнне радыёстанцыі была перададзена левая ложкыя ў тэатры імя Калініна, з якой вяліся трансляцыі пастановак.

Акрамя гэтага канцэрты арганізоўваліся і непасрэдна ў студыі. Аб гэтым сведчаць звароты членаў акцыянернага таварыства «Радыёперадача» да старшыні губвыканкома т. Ягорава з просьбай дапамагчы набыць новы раяль.

У сувязі з тым, што патрэба розных устаноў і арганізацый у тэрміновых цыркулярных зносінах з павятовымі, акружнымі, валаснымі і раённымі органамі ўзрастала, планавалася ўстанавіць у аддзяленнях і агенцтвах прыёмныя радыёстанцыі. З гэтай мэтай было праведзена анкетаванне, якое спачатку было не на карысць радыёсувязі. Але затым колькасць прыхільнікаў радыё пачала расці.

Адначасова, у тэрміновым парадку, вядуцца работы па будаўніцтву тэлеграфных ліній у напрамку Свяцілавіч, Пятроўскай Буды, Васільеўкі, Рэчыцы, Брагіна, Лоева. 1 да кастрычніка 1926 года ў г. Гомелі і ў паветах ствараецца «Таварыства сяброў радыё», якое аб'яднала гурткі радыёаматараў. Члены таварыства стварылі сваю бібліятэку-чытальню, радыёкуток, тэхнічную лабараторыю. Яны дапамагалі матэрыяльна акцыянернаму таварыству «Радыёперадача», штодзённы бюджэт якога складаў 6 рублёў, хаця неабходны мінімум быў 20 руб.

Работай акцыянернага таварыства кіраваў савет радыёвяшчання, які займаўся пытаннямі пастаўкі радыёапаратуры, арганізацыяй курсаў па радыё. Спачатку ён функцыяніраваў пры аргаддзеле Гомельскага губвыканкома, а затым пры губпалітасвеце.

З часам акцыянернае таварыства «Радыёперадача» перайшло ў падпарадкаванне ведамства сувязі, якое абавязалася дабудоўваць і развіваць шырокавяшчальную радыёстанцыю.

М. АЛЕЙНІКАВА,
ст. н. с. абласнога архіва.

ЦІ ЎМЕЕЦЕ ВЫ ПРАВОДЗІЦЬ ВОЛЬНЫ ЧАС?

У кожнага бываюць такія мінуты, калі ўсё здаецца сумным, няма куды сябе падзець, і час цягнецца бясконца доўга. У адных людзей гэта бывае часцей, у другіх радзей. А ёсць такая катэгорыя людзей, якім сумна не бывае ніколі. Яны заўсёды знойдуць, як выкарыстаць свой вольны часа. А вы ўмееце не траціць час?

1. Ці здаецца вам, што водпуск занадта кароткі?
2. Ці бывае так, што вам няма чым сябе заняць?
3. Гуляючы з сябрамі, ці спыняецеся вы ад таго, што вам стала сумна?
4. Калі вы з сябрамі, хто ініцыятар усіх гульняў — вы?
5. Ці ведаеце вы хаця б чатыры віды настольных гульняў?
6. Ці любіце проста хадзіць без мэты?
7. Вы любіце чытаць?
8. Вы што-небудзь калекцыяніруеце?
9. Ці вядзеце вы дзённік?
10. Ці любіце вы рашаць красворды?
11. Ці лічыце вы дождж у выхадныя дні катастрофай?
12. Калі вы чакаеце каго-небудзь або чаго-небудь, ці ўмееце вы сябе заняць, каб не чэрвавацца?

Адно ачко вы атрымаеце за адказ «так» на пытанні 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 і адно ачко за адказ «не» на пытанні 2, 3, 11.

А цяпер падлічыце.

У вас больш васьмі ачкоў. Што ж, вы ўмееце праводзіць вольны час. Вашы таварышы з вамі ніколі не сумуюць, ды і вам самому не ўласцівы сум. Такой якасці можна толькі пазайздросціць.

Ад 4 да 8 ачкоў: у вас, як і ў большасці людзей, бываюць дрэнныя дні, калі нічога не атрымліваецца, нішто не цікавіць. Вы ведаеце, напэўна, нядрэнна мець у запасе якое-небудзь захапленне, якое ў любым становішчы можа выправіць хоць крыху настрой.

Менш 4 ачкоў: калі вы шчыра адказалі на пытанні і вас на самой справе нічога не цікавіць — паназірайце за тымі, хто ўвесь час заняты, і вы навучыцеся захоўваць сваё здароўе.

Спорт

АРЛІНЫ ЎЗЛЁТ КОРШУНА

Завуч школы вышэйшага спартыўнага майстэрства Сяргей Ціханавіч Цынгалёў так сказаў пра Сярожу Коршуна. Хай будзе ў гэтым гіпербала, але ж яна да месца. Цынгалёў ведае майстра спорту СССР Коршуна з маленства, з пятага класа.

— Такіх бы пабольш, — Сяргей Ціханавіч памаўчаў. — З такімі, як Коршун, працаваць — любата. Дысцыпліна і самадысцыпліна для іх — рэчы святыя. Гэта, уласна кажучы, сутнасць характару моцных натур.

У парушэнне існуючага палажэння Сяргей Коршун да васемнаццаці гадоў стаў майстрам спорту. Можа, слова «стаў» не зусім падыходзіць. Можна стаць на п'едэстал пераможцы, п'едэстал гонару, а вось загады на самога сябе напісаць нельга. Майстрам стаў таму, што інакш быць не магло. Коршуна ведае краіна. Ён бачыў у свае юнацкія гады Францыю, Польшчу, Германію. У Парыжы заваяваў залаты медаль. Без узнагарод, дыпломаў ён не вяртаўся дадому, і бацька Мікалай Аляксеевіч, часцей за ўсё моўчкі гледзячы на сына, свае пачуцці выказваў позіркам — дабразычлівым, лагодным і шчырым: ён ганарыцца сынам.

Ганарыцца Сяргеем і заслужаны трэнер БССР Віталь Аляксандравіч Грудцын. Умее вучань усё разумець з паўслова. А калі сказаць, што і рабіць умее тое, што выпрацавалі на трэніроўках, — пра такога вучня марыць ды марыць трэба.

Марыць трэнер і вучань пра новыя спартыўныя вышыні. Можа, чарговая вышыня скарыцца Коршуну ў Кіеве, дзе ён удзельнічае ва Усесаюзным юнацкім першынстве па пяцібор'ю.

Прыгожы гэта спартыўны комплекс. Трэба фехтаваць, як гэта рабілі лепшыя гладыятары, страляць як варашылаўскаму стралку, бегаць, каб вецер не дагнаў, плаваць імклівай рыбінай. Усё гэта патрабуе гарманічнага фізічнага развіцця.

Знарок канкур — пяты від — апусціў. Хачу сказаць пра гэты від пяцібор'я асобна. Мне давялося бачыць трэніроўку Сяргея. Адзін з тых, хто стаяў побач са мною, сказаў:

— Коршун ляціць.

У гэтым была доля праўды. Сяргей, рост якога 182 сантыметры, здавалася, зліўся са скакуном, і той, ледзь датыкаючыся стромкімі нагамі долу, імкліва ляцеў да фінішу. Там, саскочыўшы з сядла, падышоў да галавы каня, крануў яе далонню, і той узяў кавалачак цукру: ноздры ягоныя сталі дыхаць менш натужна.

Нядаўна Сяргей вярнуўся з Латвіі, дзе прымаў па персанальнаму запрашэнню ўдзел у юнацкім першынстве гэтай рэспублікі. Там сабраліся ўсе сябры-сапернікі краіны. Другое месца не засмуціла Коршуна: кожнае спаборніцтва — школа. Не кожную школу можна скончыць з залатым медалём.

Школу вышэйшага спартыўнага майстэрства Сярожа скончыў добра. Наспеў час выбару: ён быў на ростанях жыцця. Выбраў дарогу, якая прывяла яго на факультэт фізічнай культуры Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Францыска Скарыны. Першы курс, як першы старт. І тут Коршун верны сабе: вучоба і спорт — галоўны сэнс кожнага пражытага дня.

Не ведаю, ды і не трэба загадваць будучыню юнака. Адчуваецца і бачна, што з добрага спартсмена, грамадзяніна у якога ўжо ў няпоўныя васемнаццаць актыўная жыццёвая пазіцыя, будзе добры трэнер, і ягоныя вучні змогуць узяць вышыні, вышэй тых, якія скарыліся і скорацца Коршуну: ён кандыдат у зборную СССР. Туды бяруць моцных.

Вось гэтай моцы і жадае Мікалай Аляксеевіч свайму сыну. Жадае і ганарыцца ім.

Мікола ДУБАВЕЦ.

На здымку: першыя вясновыя кветкі — пралескі.

Фота А. Коваля.

І. Р. ТРАФІМОВІЧ — СУДДЗЯ УСЕСАЮЗНАЙ КАТЭГОРЫІ

Дзяржкамспорт СССР прысвоіў групе суддзяў з Беларусі высокую кваліфікацыю — «Суддзя Усесаюзнай катэгорыі». Яе ўдастоены па лёгкай атлетыцы загадчык кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту нашага універсітэта Іван Рыгоравіч ТРАФІМОВІЧ.

СЛУЖБА НТІ ІНФАРМУЕ

Аддзел навуковых публікацый навукова-вытворчага цэнтра «Верас» і Інстытута заалогіі АН БССР дэпаніруе і распаўсюджвае навуковыя артыкулы па біялогіі, эканоміі, геаграфіі і сумежных з імі навуках.

Дэпаніраванне платнае: старонка — 18 кап., табліца — 20 кап., схема, фатаграфіі — 25 кап.

На дэпаніраванне прадстаўляецца аддрукаваны рукапіс артыкула—1 экз., накіраванне ГДУ, рэферат — 1 экз.

Аддзел навуковых публікацый выплачвае аўтарам 10% кошту кожнай копіі іх артыкулаў.

За больш падрабязнай інфармацыяй звяртацца да адказнай за дэпаніраванне — інжынера Т. Яромінай (галоўны корпус., п. 2-28, НДС).

НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

Слова май або маій зайшло да нашых бацькоў з Візантыі. Карэнныя славянскія назвы гэтага месяца былі іншымі. Нашы продкі называлі яго травень, траўны. Чэхі і славакі — квецень або цвецень. Сербы — ражалоні, майскі. У старым рускім жыцці май лічыўся трэцім пралётным месяцам, а калі год лічылі нашы продкі з верасня, тады ён лічыўся дзевятым. З 1700 года па ліку ён прыходзіцца ўжо пятым.

У НАРОДЗЕ КАЖУЦЬ

◆ У маі добрыя людзі не жэняцца.
◆ Рад бы ажаніцца, ды май не дазваляе.
◆ Хто ў маі жэніцца, той будзе век маяцца.
◆ Захацеў ты ў маі дабра.
◆ Жыві, весяліся, ды як жа табе будзе ў маі.
◆ Наш панамар паспадзяваўся на май, ды без каровы стаў.
◆ Калі сакавік сухі ды мокры май, дык будзе каша і каравай.
◆ Майская трава і галоднага корміць.
◆ Дарма, што салавей птушка малая, а ведае, калі май.
◆ Ай, ай, месяц май: не холадна, дык голадна.
◆ Калі ў маі дождж, дык будзе і жыта.
◆ Май халодны — год хлебародны.
◆ У маі нарадзіцца, увесь век прамаяцца.
◆ Халодны май — шмат сена, мала хлеба. Частыя громы — да багацця. Вялікія громы знамянуюць цяжкі час для жывёлін. Калі да канца месяца дажджліва, то хлеба будзе мала. Калі ў маі гусі ляцяць высока, то авёс будзе высокім; калі нізка, то авёс будзе нізкім.

Вільгаць, дажджы ў маі — з холадам або цяплом, што амаль аднолькава, — складаюць найлепшую прыкмету, прыносяць благаславенне палям, абяцаюць найлепшы ўраджай, але могуць быць шкоднымі для пладоў, асабліва для вінаграду.

Найбольш важнымі для сельскага жыцця днямі ў маі, да якіх прымеркавана вялікая колькасць назіранняў і прыкмет, з'яўляюцца: Ніколін дзень — 9 мая; даволі важнымі ўказальнікамі надвор'я лічацца 1 мая — Яромін дзень, 11 мая — Макееў дзень, 14 мая, які лічыцца пераходным днём ад вясны да лета (прайшлі Сідоры —прайшлі і сіверы), і 15 мая — св. Пахома, які летнім цяплом пахне. У маі заканчваецца сяўба яравых хлябоў, адбываецца развіццё карнявой сістэмы раслін, а з 29 мая — Фядосьі-Каласяніцы — пачынаецца і каласэнне хлеба.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта выказваюць глыбокае спачуванне юрысконсульту ГДУ РУПІНУ Віктару Міхайлавічу ў сувязі з напаткаўшым яго горам — трагічнай смерцю СЫНА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па друку, Гомель, Савецкая,1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 1500 экз. Заказ 319. Падпісана да друку ў 14.00.